

**KULE
KİTAP**

OSMANLI'YA ÜÇÜNCÜ PENCEREDEN BAKMAK SERİSİ-1

TAHT SAVAŞLARI

(1299-1451)

Murat Yıldız – Hüseyin Özdemir

Kule Kitap®

www.kulekitap.com

kitap@matbumedya.com

0850 304 22 03

Yayıncı Sertifika No 28740

Genel Müdür: Emrah Çelik

İşletme Koordinatörü: Muhammed Yurt

Yayın Yönetmeni: Murat Şereföğlü

Editör: Dr. Hakan Özkütükçü

Son Okuma: Dr. Hakan Özkütükçü

Mizanpaj Tasarım: Emir Tali

Kapak Tasarım: Efe Bozkurt

1. Basım, İstanbul, Nisan 2025

ISBN: 978-625-6086-51-7 (1.c)

ISBN Takım Numarası: 978-625-6086-50-0 (Tk)

Tilki Kitap Matbaa

Matbaa Sertifika No: 48138

"Kule Kitap Yayınevi tarafından baskıya hazırlanan eserlerin hukuki sorumluluğu tamamen yazara aittir."

OSMANLI'YA ÜÇÜNCÜ PENCEREDEN BAKMAK SERİSİ-1

TAHT SAVAŞLARI

(1299-1451)

Murat Yıldız – Hüseyin Özdemir

İÇİNDEKİLER

KULE KİTAP YAYINEVİNİN YAYIN ESASLARI	9
ÖN SÖZ	15
HER ŞEY BİR RÜYA İLE BAŞLADI	
<i>Meşruiyet için Rüyalarda Aranılan Referans</i>	23
BİZ GARİPKEN BİZE SAHİP ÇIKTILAR	
<i>Ölçüsüz Saygıdan Öldüren Nefrete</i>	38
PAZARCILARDAN ALACAĞIN MI VAR?	
<i>Osmanlı'da Konulan İlk Vergi</i>	49
KÖPRÜDEN GEÇMEZSENİZ HASMINIZI VERİRİZ	
<i>Osmanlılar Ulubat Köprüsü'nden Neden Geçmezler?</i>	53
BEYLİK SENİN HAKKINDIR	
<i>Hükümdar Olmama Mücadelesini Hangisi Kazandı?</i>	57
BENİ DE YAYA YAZIN	
<i>Rüşvet Erkenden Yol Bulmuş</i>	63
ETİNİ PİŞİRİP AFİYETLE YİYİN	
<i>Elde Kalan Tekfur</i>	67
AŞK MI VATAN MI?	
<i>Bir Rüyaıyla El Değiştiren Kale: Aydos</i>	70
HAZİR EŞ VE EVİ KİM KABUL ETMEZ?	
<i>İznik'e İç Güveyi Oldular</i>	74
“DEVLET MALI”NI NASIL ZÂYİ EDERSİNİZ?	
<i>Kölelikten Profesyonel Askerliğe Pençik Oğlanları</i>	78
HEPSİ ZENGİN OLARAK EVLERİNE DÖNDÜ	
<i>Evrenos Gazi'nin Davetlileri Kışkandıran Düğün Hediyesi</i>	83

ASİ EVLADIN İNADI

Oysa Babasının Gözünün Nuruydu! 87

HOCA BABANIN MÜSRİF EVLADI

Yelle Gelen Selle Gitti! 90

ATLA BİR GÜNDE DOLAŞTIĞIN ARAZİ SENİN OLSUN

I. Murad'ın Evrenos'a Hibesi 95

BABAN SENİ İSTİYOR

Saltanat için Dökülen İlk Kan 97

İLK İSTANBULLU TÜRKLER GÖKKUBBE YIKILSA

MIZRAKLARIMIZLA TUTARIZ

Niğbolu'ya Düşen Yıldırım 104

GÜNAHI SİZ MEDRESELİLERİN BOYNUNA

Rüşvet ve Adam Kayırmacılığı Meşrulaştıranlar 111

YILDIRIM BÂYEZİD'İN ZAAFI

Sırp Prenses'ten Öğrendi... 116

RÜŞVETÇİ KADILAR YAKILA

Kadıları Yıldırım'ın Gazabından Kim Kurtaracak? 122

HARMANDAN BİR BUĞDAY TANESİ BİLE ALINMAYA

Hem Düşman Hem de Hatırlı Müşteri 130

ASIRLARDIR CEVABI ARANAN SORU: HANGİSİ HAKLI?

Fitne Denizi Çalkalanıyor 133

VARIP BİZANS'TAN BORÇ ALAYIM

Yıldırım'ı Timur'un Elinden Kurtarmalı mı? 153

ANCAK SEKSEN AKÇE EDERSİN

Abmedi'nin Timur'a Bıçığı Değer 158

YAŞI KÜÇÜK AMA AKLI BÜYÜK

Herkesin Küçümsediği Taht Adayı: Çelebi Mehmed 160

HAMAM HALVETİNDE EĞLENECEK VAKİT DEĞİLDİR

Post Bizim, Kavga Bizim; Size Ne? 170

CANIMDAN OLACAĞIMA KURBAĞA YERİM	
<i>Evrenos Gazi'nin, Körlük Testinden Hileyle Geçmesi.....</i>	177
OSMANLI'NIN ÖLÜSÜNDE BÖYLE KAÇARSAK	
<i>Karamanoğlu Cesaret Sınavında.....</i>	179
KANI HELAL MALI HARAM (MI?)	
<i>Bir "İrtibat ve İltisak" Kurbanı: Şeyh Bedreddin.....</i>	182
BU CAN BU TENDE DURDUKÇA!	
<i>"Yedi Yıl" Demedim, "Yedi Yel" Dedim.....</i>	195
BU, ÖLÜM HASTALIĞIDIR; TEZ OĞLUMU ÇAĞIRIN	
<i>Öldüyse Sakalını Nasıl Sıvazlıyor?.....</i>	201
BEN HİLEKÂR BİR YALANCI İÇİN PADİŞAH'IMA ASİ OLMAM	
<i>İktidar Mücadelesinde Kara Propagandanın Gücü</i>	209
BENİ AĞABEYİME GÖTÜRME, O BANA KIYAR	
<i>Şarabdarın İbaneti</i>	221
SAKIN RÜŞVET PARASINDAN BORÇ VERME	
<i>II. Murad'ın Halkın Hukukunu Korumadaki Hassasiyeti</i>	226
OSMANLI BUNLARI NİYE TUTUYOR Kİ?..	
<i>Menteşe Şehzadelerinin Çuvallar İçinde Zindandan Kaçışları</i>	231
BİR TÜRKMEN GETİRENE BİR HİLAT	
<i>İntikam Hırsı Haddi Aşarsa.....</i>	236
ÇAPUL YOLUNDA ÖLEN ŞEHİT SAYILMAZ	
<i>Gaza ile Yağma Arasındaki İnce Çizgi</i>	241
TUNA'YA GELDİK Mİ? TUNA NE TARAFTA?	
<i>Kula Şahin Korkaklığın Destanını Yazdı... ..</i>	245
TUNA KEVSER'DEN DAHA KUTSALDIR	
<i>Kevser, Gazilerin; Tuna, Şehitlerin Suyudur.....</i>	249

**MADDEM OCAĞIMI SÖNDÜRECEKTİN NEDEN BENİ
BUNUNLA EVLENDİRDİN?**

Karşılıklı Zulüm Yarışımı Ancak O Durdurabilirdi! 252

DÜŞMANDAN KAÇMAK ERLİK DEĞİLDİR

Varna Firarileri Aşağılayıcı Cezadan Kurtulabilecek mi? 257

ORDUNUN BİR MASKARASI EKSİKTİ, O DA OLDU

Karamanlı Savaşçılar Ordunun Eğlencesi Oldu 262

ENDİŞELENME, ONLAR SADECE YANOŞ'U ARIYORLAR

Yanoş, Sırp Despotu'nun Elinden Kurtulabilecek mi?..... 268

KADERİMDE YAŞAMAK VARSA...

Cesaretle Savaşmayı Kimden Öğrenmiş?..... 272

FAZLA VAKTİN KALMADI

Dervişin II. Murad'a Sarsıcı Uyarısı..... 274

KAYNAKÇA 277

KULE KİTAP YAYINEVİNİN YAYIN ESASLARI

Kule Kitap:

Sağlam yapıları ve uzun ömürleriyle bilinen kuleler gibi üzerinde yükseldiği entelektüel ve sanatsal değerlerle zamanın yıpratıcılığına direnen, geçmiş ile gelecek arasında kurduğu bağla yarınlar zengin bir miras bırakmayı hedefleyen bir yayinevidir.

Klasikten moderne uzanan kültür vadisinde, okuyucularına zihinsel olarak daha yüksek bir bakış açısı ve estetik beğeni kazandıracak fikir ve sanat eserlerini yayımlamayı amaçlar.

İlkeli yayıncılık anlayışıyla, Anayasa'da belirtilen Türkiye Cumhuriyeti'nin temel niteliklerine ve toplumun değerlerine bağlı kalacak, hiçbir ideolojinin veya politik düşüncenin hizmetinde olmayacaktır.

Bünyesine katacağı eserleri seçerken bunların kendinden sonrakilere kılavuzluk edebilecek, ilham verebilecek, içerikleriyle özgün, dil ve anlatımıyla yüksek kalitede olmasına dikkat edecektir.

Ticari kaygılardan ziyade edebî, sanatsal veya bilimsel değere göre toplumun genel yararına uygun, eğitici, bilgilendirici ve estetik değer taşıyan eserlerin seçilmesine özen gösterecektir.

Farklı bakış açılarına, kültürlere ve dillere yer verecek zengin bir yayın portföyüyle eser çeşitliliğini artırırken bu eserleri ait oldukları kültürde de nitelikleriyle öne çıkmış seçkin eserler arasından seçecektir.

Yayımlayacağı eserlerin her safhasını akademik bir titizlikle takip edecek; dil bilgisi, yazım kuralları, tutarlılık ve anlam bütünlüğü gibi

konularda sıkı bir editoryal süreçten geçmesini sağlarken Türk Dil Kurumunun Yazım Kılavuzu'nda belirtilen esaslar çerçevesinde hareket edecektir. (Tarih konulu eserlerde, özellikle Arap harfli kaynaklarla yapılacak çalışmalarla uyumlu olması açısından, özel isimlerin yazımında ait olduğu dildeki yazılışı esas alınacaktır.)

Yazarlardan intihal ve etik ihlali yapmadıklarına dair yazılı beyan alacak, fikri mülkiyet hakları konusunda hassasiyet gösterecektir.

Her kitabı bir miras olarak yarınlarımıza emanet ederken sıradan kitaplardan ziyade derinlik ve anlam arayan okurlarını entelektüel bir zirve yolculuğuna davet ediyor.

Faydalı olmak dileğiyle...

Murat Yıldız: 1975'te Ardahan'da doğan yazar; ilk ve ortaokulu Ardahan'da, liseyi ise İstanbul'da okudu. 1997'de Marmara Üniversitesi Tarih Öğretmenliği Bölümünde lisans, 2000'de aynı Üniversitenin Türkiyat Araştırmaları Enstitüsünde master ve 2008'de doktora eğitimini tamamladı. 2012'de doçentlik ünvanını alan yazarın ulusal ve uluslararası dergilerde yayımlanmış birçok makalesi, yine ulusal ve uluslararası sempozyumlarda sunulmuş bildiri-leri bulunmaktadır. Evli ve iki çocuk babası olan yazar İngilizce bilmektedir. Çalışmalarını Osmanlı devlet teşkilâtı ve vakıf sistemi üzerinde yoğunlaştıran yazarın yayımlanmış eserleri şunlardır:

1. Murat Yıldız, *Osmanlı Vakıf Medeniyetinde Bir Veziriazam Hayratı: Amcazade Hüseyin Paşa Vakfı*, Bayrak, İstanbul 2011.
2. Murat Yıldız, *Bahçevanlıktan Saray Muhafızlığına: Bostancı Ocağı*, Yitik Hazine, İstanbul 2011.
3. Murat Yıldız, *Balkanlar'daki Osmanlı Vakıf Mirasından Amca Hasan Ağa Vakfı*, Rağbet, İstanbul 2012.
4. *Celalzâde'nin Rodos Fetih-nâmesi (İnceleme-metin)*, haz. Murat Yıldız, Libra, İstanbul 2013.
5. *Rodostô'dan Süleymanpaşa'ya Tekirdağ: Uluslararası Tekirdağ Tarihi Sempozyumu Bildirileri: 26-27 Mart 2015*, ed. Murat Yıldız, Kitabevi, İstanbul 2016.
6. *Arşiv Belgelerine Göre XVII-XX. Yüzyıllarda Tekirdağ'da Ekonomik Hayat*, haz. Murat Yıldız-Nuran Koltuk, Kitabevi, İstanbul 2016.
7. Murat Yıldız, *Bir Saray Görevlisinin Hayratı: Baltacı Mahmud Ağa Vakfı*, Libra, İstanbul 2020.
8. Murat Yıldız, Hüseyin Özdemir, *Hamaset ve Nefretten Uzak Osmanlı'ya Üçüncü Pencereden Bakmak (1299-1451)*, Kule Kitap, İstanbul, 2022.
9. Murat Yıldız, *Aile İçeri Rekabetin Odağında Bir Vakfın Hikâyesi: Sarıca Paşa ve Umur Bey Vakfı*, Timaş Akademi, İstanbul 2022.
10. Murat Yıldız, Hüseyin Özdemir, *Osmanlı'ya Üçüncü Pencereden Bakmak: İmparatorlukta Olaylar ve İnsan Manzaraları (1451-1512)*, Kule Kitap, İstanbul, 2022.
11. Murat Yıldız, Hüseyin Özdemir, *Osmanlı'ya Üçüncü Pencereden Bakmak: Zirvedeki Yalnızlık (1512-1566)*, Kule Kitap, İstanbul, 2024.

Hüseyin Özdemir: 1974'te İstanbul-Kâğıthane'de doğmuştur, aslen Karlıdır (Selim ilçesi-Çıplaklı köyü). İlk ve ortaöğrenimini İstanbul'da tamamladıktan sonra Marmara Üniversitesi Tarih Öğretmenliği Bölümünü bitirmiştir. 1998 yılında Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde Afyon-İhsaniye ilçesine bağlı Döğer kasabasında başladığı öğretmenlik görevini, -2002 yılından itibaren İstanbul'un muhtelif okullarında- 18 yıl boyunca sürdürmüştür. 2015 yılında Marmara Üniversitesi Orta Doğu ve İslam Ülkeleri Araştırmaları Enstitüsü Ortadoğu Siyasi Tarihi ve İlişkileri Anabilim Dalından *Babanzâde İsmail Hakkı Bey'in Meşrûtiyet Düşüncesi* adlı yüksek lisans tezi ile mezun olmuştur. Evli ve bir kız babası olup yazarlık ve musahhihlik ile hayatını sürdürmektedir. Yazarın yayımlanmış eserleri şunlardır:

1. Hüseyin Özdemir, *Gölgeye Son Hitap*, İver Yayınları, İstanbul, 2010.
2. Hüseyin Özdemir, *Demokrasi Tarihimizde İttihad ve Terakkili Yıllar-Babanzâde İsmail Hakkı Bey'in Penceresinden*, Ötüken, İstanbul, 2016.
3. Hüseyin Özdemir, *Mitolojiden Tarihe Seçme Hikâyeler*, Ötüken, İstanbul, 2018.
4. Ali Reşad-İsmail Hakkı, *Bismarck Hususî ve Siyasi Hayatı*, haz. Hüseyin Özdemir, Ötüken, İstanbul, 2018.
5. Uğurhan Karaarslan-Hüseyin Özdemir, *Çift Başlı Kartalın Hikâyesi-Selçuklular 1*, Historia, İstanbul, 2018.
6. Babanzade İsmail Hakkı, *Tanin Yazıları*, C. I-II, haz. Hüseyin Özdemir, Ötüken, İstanbul, 2020.
7. Süleyman Nazif, *Batarya ile Ateş*, haz. Hüseyin Özdemir, Ötüken, İstanbul, 2021.
8. Süleyman Nazif, *Çal Çoban Çal*, haz. Hüseyin Özdemir, Ötüken, İstanbul, 2021.
9. Murat Yıldız, Hüseyin Özdemir, *Hamaset ve Nefretten Uzak Osmanlı'ya Üçüncü Pencereden Bakmak (1299-1451)*, Kule Kitap, İstanbul, 2022.
10. Süleyman Nazif, *Firâk-ı İrâk*, haz. Hüseyin Özdemir, Ötüken, İstanbul, 2022.
11. Murat Yıldız, Hüseyin Özdemir, *Osmanlı'ya Üçüncü Pencereden Bakmak: İmparatorlukta Olaylar ve İnsan Manzaraları (1451-1512)*, Kule Kitap, İstanbul, 2022.
12. Murat Yıldız, Hüseyin Özdemir, *Osmanlı'ya Üçüncü Pencereden Bakmak: Zirvedeki Yalnızlık (1512-1566)*, Kule Kitap, İstanbul, 2024.
13. Hüseyin Özdemir, Uğurhan Karaarslan, *Çift Başlı Kartalın Hikâyesi: Selçuklular*, 1-2-3, Kule Kitap, İstanbul, 2024.

14. Hüseyin Özdemir, *Yanlış Duymuşsun*, Kule Kitap, İstanbul, 2024.
15. Süleyman Nazif, *Bahriyelilere Mektup-El-Cezire Mektupları-Çalınmış Ülke*, haz. Hüseyin Özdemir, Kule Kitap, İstanbul, 2024.
16. Süleyman Nazif, *Mâlûmu İlâm-Boş Herif-Lütfi Fikri Bey'e Cevap-İmana Tasallut (Şapka Meselesi)*, haz. Hüseyin Özdemir, Kule Kitap, İstanbul, 2024.
17. Süleyman Nazif, *Nâmık Kemal (1-2)-Süleyman Paşa*, haz. Hüseyin Özdemir, Kule Kitap, İstanbul, 2024.
18. Süleyman Nazif, *Gizli Figanlar-Malta Geceleri*, haz. Hüseyin Özdemir, Kule Kitap, İstanbul, 2024.
19. Süleyman Nazif, *Victor Hugo'nun Bir Mektubu-Hitâbe (Pierre Loti Hitâbesi)-Hazret-i İsa'ya Açık Mektup-Kâfir Hakikat*, haz. Hüseyin Özdemir, Kule Kitap, İstanbul, 2024.
20. Süleyman Nazif, *İki İttifakın Tarihçesi-Âsitân-ı Tarihte Galîçya-Âbide-i Şüheda*, haz. Hüseyin Özdemir, Kule Kitap, İstanbul, 2024.
21. Süleyman Nazif, *Tarihin Yılan Hikâyesi*, haz. Hüseyin Özdemir, Kule Kitap, İstanbul, 2024.
22. Süleyman Nazif, *İki Dost*, haz. Hüseyin Özdemir, Kule Kitap, İstanbul, 2024.
23. Süleyman Nazif, *Lübnan Kasrı'nın Sâhibesi*, haz. Hüseyin Özdemir, Kule Kitap, İstanbul, 2024.
24. Süleyman Nazif, *Yıkılan Müessesese*, haz. Hüseyin Özdemir, Kule Kitap, İstanbul, 2024.
25. Süleyman Nazif, *Fuzûlî*, haz. Hüseyin Özdemir, Kule Kitap, İstanbul, 2024.

ÖN SÖZ

Hiç şüphesiz tarih, sosyal bilimler arasında en çok ilgi gören bilim dallarının başında gelmektedir. Tarihin; insanlığın “kayıp hafızası” olan geçmişten haber verme, yaşanmışlıkların nedenlerini açıklayabilme, tekrarı (deneyi) mümkün olmayan olaylar hakkında tatminkâr ayrıntılar ve açıklamalar sunabilme gibi özelliklerinin, bu ilgide pay sahibi olduğu söylenebilir. Yine insandaki merak duygusunu da bu sebepler arasına eklemekte yarar var.

İnsanlığın uzak ve yakın geçmişini keşfetmeye yarayacak her unsur -bu bir alet, eşya, yazılı nesne olabileceği gibi soyut kavramlar da olabilir- insandaki merak duygusunu hemen harekete geçirir. “Nasıl ve niçin” soruları aklını kurcalayıp durur ve bu sorulara tatminkâr cevaplar bulmadıkça da bir türlü rahat edemez. Merak duygusunun peşine takılarak çıktığı geçmiş zaman yolculuğundan bir kısım cevaplarla geri döner dönmesine ancak bu cevapların sağladığı tatmin duygusu pek kısa sürer. Çünkü bu yolculuk yepyeni sorular da getirmiştir beraberinde...

Çünkü tarih dediğimiz, neredeyse sonsuz sayıda parçadan oluşan bir yapbozdur. Doğru yere yerleştirilen her bir parça, resmin geri kalanı hakkında daha cesur yorumların yapılmasına ve merak duygusunun giderek şiddetlenmesine sebep olur. Bir yerlerde keşfedilmeyi bekleyen bir şeyin mutlaka var olduğunu bilmek, tarihe karşı bu ilgiyi daima diri tutar. Bu yüzdendir ki tâ Sümer tabletlerinden beri tarihe kayıt düşüyoruz. Kâh akademik kâh popüler eserlerle insanlığın tarihe dair susuzluğunu gidermeye çalışıyoruz.

Üç kıtaya yayılan altı asırlık ilim, kültür, sanat ve siyaset mirası ile Osmanlı tarihi kuşkusuz bu ilgide başı çekiyor. Bu uzun zaman diliminin en az yarısında dünya siyasetine yön veren devletlerden biri olması, Osmanlı tarihini -en azından 16. yüzyılı- Türkiye Türklerinin nazarında bir “altın çağ”a dönüştürüyor. Batı karşısında uğranılan yenilgi dramatikleştikçe bu “altın çağ” özlemi, gerçeklerle yüzleşmeyi geciktiren bir sığınak hâlini alıyor.

Yaşanılan anın sorunlarından ve bu sorunlar karşısındaki çaresizlikten, daha doğrusu beceriksizlikten biricik kaçış yolu, kusurlardan özenle arındırılmış “altın çağ”ın hayaline kaçmak. Bu kaçışın faturası; harcanan bir 17. yüzyıl, ıskalanan bir 18. yüzyıl, “yedi düvelle boğuşulan” bir 19. yüzyıl ve hâlâ enkazını kaldırmaya çalıştığımız bir 20. yüzyıl ve I. Dünya Savaşı olarak kesiliyor.

Ancak Cumhuriyet’in kuruluşundaki siyasi ve sosyolojik şartlarla açıklanabilecek -fakat pek de mazur göremeyeceğimiz toptancı bir yaklaşımın eseri olan- “Osmanlı düşmanlığı”; muhalif muhafazakâr camia nazarında tarihi, bir avuntu malzemesi olmanın da ötesine taşıyarak bir mücadele aracı, bir bayrak hâline getirmiştir. Artık o, ölümlüne savunulması gereken bir “cephe”, hata ve kusurdan münezzeh bir “kutsal”dır.

Hâl böyle olunca “kusursuz bir tarih inşası” da popüler tarihçilere düşmüştür. Zira akademik dünyada ilmin sahip olduğu ciddiyet ve saygınlık hâlâ böyle destursuz genellemelere izin vermeyecek seviyede idi. Altı yüzyıllık bir zaman kesitinden bir kitabı dolduracak kadar “iyi” örnek bulmak, tekil örnekleri genelleyerek “kusursuz” bir tarih kurgulamak hiç de zor olmadı. Mesela bütün Osmanlı esnafları, tebdilikiyafetle alışveriş yapan Fatih’i, “*O da sifrah etsin!*” diyerek komşusuna yönlendiren esnaf gibi erdemli adamlardı. Bütün Osmanlı askerleri, sefer yolu üzerindeki ağaçlardan kopardıkları meyvelerin parasını ağacın dalına asan hakyemez erlerdi. Hâlbuki gerek arşiv bel-